SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.: 24/509
Dok.nr: 24/35270
Arkiv:
Saksbehandler: Oddbjørg Birkelid
Dato: 15.11.2024

Reglement for medvirkningsorgan

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
PS - 151/24	Formannskapet	27.11.2024
PS -	Kommunestyret	

KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING
Kommunestyret vedtar reglement for medvirkningsorgan slik det framgår av vedlagte utkast.

Vedtatte endringer i sammensetning av råd gjelder fra og med neste gang hele organet skal velges på nytt.

Formannskapet behandling - 27.11.2024 - PS-151/24

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Votering:
Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

Formannskapet PS - 151/24 VEDTAK:
Kommunestyret vedtar reglement for medvirkningsorgan slik det framgår av vedlagte utkast.

Vedtatte endringer i sammensetning av råd gjelder fra og med neste gang hele organet skal velges på nytt.

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN
Saken gjelder behandling og vedtak av reglement for medvirkningsorganene eldreråd, råd for personer med funksjonsnedsettelse og ungdomsråd. De tre någjeldende reglementene er med det nye utkastet samlet i et reglement.

FAKTA I SAKEN

Saksforløp
Arbeidet med revidering av reglement for politisk virksomhet ble igangsatt vinter/vår 2024. Et utvalg opprettet av kommunestyret 09.11.2023, D-sak 002/23, heretter kalt utvalget, har arbeidet med revidering av reglementene. Utvalgets innspill har sammen med merknader og vurderinger fra administrasjonens side resultert i foreliggende forslag til et reglement som gjelder samlet for de tre medvirkningsorganene.

Forslaget til reglement har vært behandlet i eldrerådet, i rådet for personer med funksjonsnedsettelse og i ungdomsrådet i sine respektive møter 21.02.2024. Rådet for personer med funksjonsnedsettelse og ungdomsrådet har ikke hatt innsigelser og har sluttet seg til reglementsforslaget. Eldrerådet har noen innsigelser og har avgitt uttalelse til reglementsforslaget. Denne følger vedlagt. Det vises til uttalelsen i sin helhet. Kommentarer til eldrerådets innspill framkommer under de enkelte punktene nedenfor.

Reglementet sendes nå for behandling i formannskapet, før sluttbehandling i kommunestyret.

Reglementets form og forside, vil bli tilpasset ny profilhåndbok og digital versjon på kommunens nettside.

VURDERING

Generelle kommentarer til utkastet til nytt reglement:
Kommuneloven sier i § 11-12 at kommunestyret selv fastsetter et reglement med nærmere regler for saksbehandlingen i folkevalgte organ. Det nye utkastet til reglement omfatter alle tre rådene. Endringene i reglementet er for en stor del av språklig karakter. Mange av bestemmelsene følger direkte av lovverket og vil slik sett gjelde uavhengig av om de framgår av reglementet eller ikke. Det kan likevel være nyttig å samle sentrale bestemmelser i reglementet, for helhetens skyld.

Det er foreslått endringer i bestemmelsene om sammensetning av eldreråd og råd for personer med funksjonsnedsettelse. Såfremt dette vedtas, foreslås det en presisering i innstillingen at akkurat disse bestemmelsene gjelder fra neste gang hele organet skal velges på nytt. Dette for å ikke skape uklarhet om hva som gjelder ved nyvalg og suppleringsvalg av enkeltmedlemmer.

Innspill:
Eldrerådet uttrykker i punkt 1 i innspillet at de ikke støtter å slå sammen rådenes reglement i ett dokument.

Kommentar:
Da arbeidet med reglementene startet opp ble det av politisk ledelse oppfordret til å samle og redusere antallet reglement der dette var hensiktsmessig. Utvalget og administrasjonen fant det hensiktsmessig å samle reglementene for de tre rådene, idet de alle tre har sitt utspring i kommunelovens §§ 5-2 og 5-12, og alle tre er omfattet av de samme saksbehandlingsreglene i kommunelovens kapittel 11.

Arbeidet med å samle reglementene til ett, har avdekket ulikheter av mer tilfeldig art og bidratt til å gjøre de generelle bestemmelsene enhetlige for alle rådene. Administrasjonen foreslår fortsatt å ha et felles reglement for medvirkningsorganene. Inndelingen av reglementet er likevel justert noe som følge av innspillet. Hvert råd har nå sitt kapittel med sine særbestemmelser samlet, dvs. oppgavebeskrivelser og sammensetning. Denne inndelingen - sammen med innholdsfortegnelse - antas å lette bruken av reglementet.

Kommentarer til enkeltbestemmelser i utkastet til nytt reglement:

KAPITTEL 1. GENERELLE BESTEMMELSER

1.1. Formål
Bestemmelsen er omskrevet, og delvis flyttet innunder oppgavebeskrivelsene til hvert råd. Samlet skal ikke endringen innebære realitetsendringer i forhold til någjeldende reglement.

1.2. Virkeområde
Dette er en tilføyd bestemmelse som presiserer reglementets innhold, og er i samsvar med kommunelovens § 5-13.

1.3. Møter og saksbehandling
Bestemmelsen følger direkte av kommunelovens saksbehandlingsregler.

1.4. Protokoll og årsmelding
Fristen for framleggelse av årsmelding til kommunestyret foreslås til innen juni, for alle tre rådene. I någjeldende reglement har eldreråd og rådet for personer med funksjonsnedsettelse hatt frist i mars, mens ungdomsrådet har juni. Det er bekreftet fra rådgivere på medvirkningsorganer i Nordland fylkeskommune at årsmeldinger fra kommunenes medvirkningsorgan ikke skal behandles på fylkesnivå og at det følgelig heller ikke gjelder noen frist for kommunen i forhold til fylkesnivået her.

Innspill:
Eldrerådet uttrykker i punkt 2 i innspillet at de ikke støtter at årsmelding skal leveres innen utgangen av juni. De ber om at dagens ordning med frist innen utgangen av mars beholdes.

Kommentar:
Det foreslås å opprettholde forslaget om felles frist innen juni for alle tre rådene. Det er likevel ingenting i veien for å utarbeide årsmeldingen på et tidligere tidspunkt, og - såfremt ordfører tillater - legge den fram for kommunestyret tidligere.

1.5. Økonomi
Bestemmelsen er i hovedsak uendret, men utvalget ønsket å presisere leders ansvar for å ha oversikt overfor rådets budsjett.

1.6. Godtgjøring
Ingen realitetsendring.

1.7. Møte- og talerett i folkevalgte organer
Som før gis rådene møte- og talerett i kommunestyret, formannskap og driftsutvalg. Slik utkastet lyder gjelder møte- og taleretten for sakene som står på sakslisten. På dette området er någjeldende reglement ulike. Forslaget til bestemmelse er noe innskrenkende i forhold til to av de någjeldende reglementene, som ikke er avgrenset til saker som står på sakslisten. Det er derfor tatt inn en formulering om at rådene også kan be om å få presentere andre konkrete saker etter avtale med møteleder.

Gjeldende fem-minutters taletid erstattes med formuleringen “taletiden avtales med møteleder i forkant”.

Ellers er medvirkningsorganene gitt møte- og talerett i styremøter til Kulturfabrikken Sortland KF gjennom vedtektene som gjelder for foretaket, og inngår i dette reglementet kun som en orientering.

Innspill:
Eldrerådet ønsker å fjerne fristen om å melde fra om bruk av talerett to dager før møtet. De ser det også vanskelig at taletid skal være ved åpning av møtet, når den konkrete saken kan komme sent på dag. De foreslår bestemmelsen slik:
"Representant for Eldreråd (også de andre rådene) har møte- og talerett i Driftsutvalg, Formannskap og Kommunestyret.
Eldrerådet (og de andre rådene) kan også be om å få presentere andre konkrete saker etter avtale med møteleder."

Kommentar:
Som følge av innspillet foreslår administrasjonen å omformulere bestemmelsen om tidspunktet for bruk av taletid til at det avtales med møteleder om taletiden skal legges til begynnelsen av møtet eller ved åpning av aktuell sak. Dette er innarbeidet i forslaget. Når det gjelder fristen for å melde fra om bruk av møte- og taleretten, foreslår administrasjonen at denne opprettholdes; dette av hensyn til møteforberedelsen og strukturen i møtet.

1.8. Endringer i reglement
Ingen realitetsendring i bestemmelsen.

1.9. Sekretariat
Ingen realitetsendring i bestemmelsen.

KAPITTEL 2. ELDRERÅDET

2.1. Valg og sammensetning av eldreråd
I någjeldende reglement står det at medlemmene som velges må være bosatt i kommunen. Bestemmelsen er fjernet. For medvirkningsorgan gjelder ikke bosatt-kravet i kommuneloven, og reglementet bør ikke ha bestemmelser som innskrenker valgbarhetskravene i lovverket.

Formuleringen "Minst 40% representasjon gjelder fra neste valg av representanter" er tatt bort. Dette samsvarer ikke med kommunelovens bestemmelser om kjønnsbalanse, ettersom krav til kjønnsbalanse også gjelder ved nyvalg og suppleringsvalg av enkeltmedlemmer/varamedlemmer; ikke bare når hele organet velges.

Noen formuleringer er ellers omskrevet for å gjøre reglementet i samsvar med forskrift og nasjonale veiledere på området, herunder:
- at organisasjoner som representerer eldres interesser har rett til å fremme forslag til medlemmer. Den som foreslås/velges skal representere eldres interesser; ikke bare sin egen organisasjon, slik det lyder i någjeldende reglement. Det er heller ikke krav til at den som foreslås som medlem, er medlem av en pensjonistforening, selv om dette nok er det vanligste.

Innspill:
Eldrerådet reiser spørsmål ved någjeldende bestemmelser om sammensetning av eldreråd og råd for personer med funksjonsnedsettelse, der antallet politiske representanter er ulikt for de to rådene. Eldrerådet foreslår at bestemmelsen om antall politiske representanter er lik for begge rådene og at de skal komme fra kommunens folkevalgte organer, slik gjeldende ordlyd er for rådet for funksjonsnedsettelse.

Kommentar:
Administrasjonen foreslår som følge av innspillet å endre antallet politiske representanter, slik at det er likt i begge rådene. Det foreslås likevel å opprettholde spesifiseringen om at de skal utgå fra formannskap og driftsutvalg slik det gjelder for eldrerådet i någjeldende reglement. Dette ut fra tanken om at rådenes interesser lettere kan få oppmerksomhet i folkevalgte organer i en tidligere fase, enn om representantene kun utgår fra kommunestyret.

2.2. Oppgaver for eldreråd
Oppgavelisten er omformulert noe, men skal innholdsmessig være som før.

KAPITTEL 3. RÅDET FOR PERSONER MED FUNKSJONSNEDSETTELSE

3.1.Valg og sammensetning av råd for personer med funksjonsnedsettelse
Bestemmelsen om å være bosatt, og om 40% representasjon kun ved nyvalg er fjernet også her, jf. kommentar under punkt 2.1.

Noen formuleringer er ellers omskrevet for å gjøre reglementet i samsvar med forskrift og nasjonale veiledere på området, herunder:
- bestemmelsen i gjeldende reglement om fordelingen av medlemmer mellom FFO og SAFO er fjernet og erstattet med "organisasjoner som representerer personer med funksjonsnedsettelse har rett til å fremme forslag til medlemmer". Dette samsvarer med forskrift om medvirkningsordninger og er mindre avgrensende enn någjeldende reglement.

Det er også lagt til i bestemmelsen at de politiske representantene utgår fra driftsutvalget og formannskapet. Dette av samme hensyn som nevnt over her, i punkt 2.1. siste avsnitt.

3.2.Oppgaver for råd for personer med funksjonsnedsettelse
Oppgavelisten er omformulert noe. Den skal innholdsmessig være som før, men supplert med bestemmelser som tidligere framgikk av formålsbestemmelsen.

KAPITTEL 4. UNGDOMSRÅDET

4.1.Valg og sammensetning av ungdomsråd
Formuleringen "Minst 40 % representasjon gjelder fra neste valg av representanter" er fjernet også her, jf. kommentar under punkt 2.1. Ellers er avsnittet om mangfold ved utvelgelsen av medlemmer noe omformulert.

4.2. Oppgaver for ungdomsråd
Oppgavelisten er omformulert noe, men skal innholdsmessig være som før.

Personalmessige forhold/Økonomiske forhold/Folkehelse/Klima-, miljø- og naturforhold
Ikke relevant for saken.

KONKLUSJON
Vedtak i samsvar med innstilling.

Forskrift om kommunale og fylkeskommunale råd for eldre, personer med funksjonsnedsettelse og ungdom (forskrift om medvirkningsordninger) - Lovdata
Veileder for eldreråd - regjeringen.no
Råda for personar med funksjonsnedsetting - rettleiar | Bufdir
Ungdomsråd - ein rettleiar | Bufdir
Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) - Lovdata

Vedlegg:
Utkast til reglement for medvirkningsorgan
Eldrerådets uttalelse til reglement for medvirkningsorgan i Sortland kommune
Reglement for eldrerådet
Reglement for Rådet for personer med funksjonsnedsettelse
Reglement for ungdomsrådet